

તોલકાએ દીલકોશા

૭૬

નર્મદા સભા.

મુંબઈ

ધર્મપીઠીયલ પ્રેસમે

નવચેતન કાર્યાલયને છાપા દ્વારા.

ધ. સ. ૧૮૮૩ સને બીજી ૧૩૦૧

કીંમત ચાર આને.

તોલુકાએ દીલકોશા

૩૬

નર્મદા સભા.

૧૯૫૩

નાટક દો બાબકા

તાલીફ ક્રીયા

મુનશી સૈયેદ માહમુદ મુતબદુલ્લુસ બ હરીફને

કદીમ

ઈન્દર સભાએ અમાનતસે ઈન્તેખાબ કરકે

બસઈ

છાપકે મુસ્તહીર ક્રીયા બગાએ શાએકીન આલી હિમ્મતકે

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસકી કંપનીને

જખાને ઉરદુ બહરે ગુજરાતી

શબ્દ

મદરસેમિ આશોકે હસકી ખીસમીદલાહ હો;

ઉસકા પહેલાહી સબક યારો ફના શીલાહ હો.

મુબઈ

ઈંગલીશ પ્રેસમે છાપા હયે.

ઈ. સ. ૧૮૮૩

સને હિજરી ૧૩૦૧

કીમત ચાર આને.

—૦:૦—

ગુલનરશાહ..... અખતર નગરકા બાદશાહ,
 વજીર..... ગુલનરશાહકા,
 ગુલકાંમ..... પીસરે ગુલનરશાહ,
 ઈન્દર..... શહેનશાહે પરસ્તાન,
 સખજપરી... પરયોંકી અફસર વ માઅશુકે ગુલકાંમ.
 પુખરાજપરી.. } સભાએ ઈન્દરકી રફકાસેં વ મુગનીએ.
 નીલંગપરી... }
 બાલપરી..... }
 બાલદેવ..... } ફરમાખરદારે રાજા ઈન્દર.
 કાલદેવ..... }
 ઘોળદાર—નજુમી—ખવાસ—દરબારી—રહમત—વગએર.

—૦:૦—

મુકામ.

અખતરનગર—સંગલદીપ—પરસ્તાન.

—:૦:—

ઈતલાએ જરૂરી.

એ નાટક સને ૧૮૬૭ કે ૨૫ મેં કાએદે કે મુજબ રજીસ્ટર
 કીયા હએ ઈસલીએ ઈસકા કોઈલી બાબ મેહતા.
 જમનાદાસ બગવાનદાસકી કંપનીકી રજા
 બગયેર કીસીને છાપના નહી.

તોહફે દીલકોશા.

૭૬

નઈ ઈન્દર સભા.

—:0:—

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

તખ્તગાહ.

[દીખાઈ દેના ગામ્હામ બેયે હુવે વ-
જરો અમીરો અહલકારોકા મએ રામી-
શગરોકે ઓર નેદાકરના ચોખદારકા આ-
મદે શાહી.]

મુસદ્દસ.

ચોખદાર—આમદ હય ખાસો આમ મેં યુલજર શાહકી.

આમદ હય ખસદ શોકતો હશ્મત પનાહકી.

કયા શાને તજમુલ હય હિસ આલીનહકી.

જી નત દોઅંદ કીયું નહો ઈસ ખારગાહકી.

શીર કીયું અદુ ન હોવે સભી ખ્વારો જર આજ.

હય આમદે હરીફ શહે નામદાર આજ.

[આના યુલજરશાહકા બર્કશોફર દરખારમે
ઓર ઉકનાખરાએ તાઅજીમકે દરખા-
રીઓંકા જુલુસ ફરમાના શાહકા તખ્તે
જરનેગારપર ઓર ગાના રામીશગરોને.]

જોગીઆ આસાવરી—કુમરી.

નાવો નાવો રાજા—તર્જ.

રામીશગરે—ફાયમ રહે તા અગદ તેરી સલતનત અય શાહનૈક

યુલજરશાહ હય નામ તેરા અય શહે આલમ;

સર સ્વજ રહે જાગે તજમુલ તેરા હરદમ-કાયમ.
 બખત ચમકે નીત તેરા જીયું મેહરે મુન્વર;
 જાગી રહે એ અદસો સખાવત તેરી ખુશતર-કાયમ
 દીન રાત રહેા શાદ તુમ શાહા બસદ હંકરામ;
 અબ હમે હરીફકા એહી બસ આખેરી કલામ-
 કાયમ.

[દીલગીર હોના શાહકા ન હોનેસે કર-
 જંદેઁ ઝોર દોઆ કરના જનાબે બારીમેં
 વારતે વારેસે તખ્તકે.]

પીલુ—ગજલ.

શીરાતા હય હમેં કંદા કંદા—તર્જ.

શાહ—ઈલાહી શુક હય અજહદ તેરા અય ખાસેકે પરવર;
 તેરે એહસાનકી ગઠડી હય બારી મેરી ગરદન પર-
 ઈલાહી.

તુને અજ નઆગતે બેહતરસે મુજકુ પરવરીશ કરેકે;
 દીયા રતબા દીગર આલા કરમસે તેરે અય દાવર-
 ઈલાહી.

ફજલસે તેરે હય મૌજુદ સખકુશ યા ખુદાવંદા;
 વસે એક થયકા હું સાયલ એ જલદીસે એનાય-
 તકર—ઈલાહી.

તુ દે ફરજંદ એક ખુશર એહી હય આરજુ મેરી;
 નહી કોઈ દુસરા વારેસકે બયો ઇસ હકુમત પર-
 ઈલાહી.

મેરી આંખોકુ ઠહંડક હો જો રખુ મએં હયાતીમેં;
 નીકાલુ હસરતેં સારી મએં દીલકી શાદ હોહોકર-
 ઈલાહી.

ખુદાયા હય તુને રોશન નો આનેજ પર ગુજરતી હય;
 નહી કુદરતસે તેરે દુર ગર એ ઉમીદ લાવે ખર-ધલાહી
 [મુખાતીબ હોના તરફ વજરકે ઓર કે-
 હના વાસ્તે લાને નજુમી કે]

વજર અબ જુદતર જાકર ખુતા લા તું નજુમીકું;
 હરીફ ઉસ્સે મુકદ્દરકા મએ પુછુ હાલ સખાયકસર-
 ધલાહી.

[આના નજુમીકા રૂબરૂ શાહકે ઓર
 આદાબ બજાકર ખડે રહેના, શીર કેહના
 શાહને વાસ્તે ધ્યાકત હસન હાલકે.]

બહુ-સ—મસનવી.

નકર બાલદેવ—તર્જ.

શાહ—હુનરવર તું અબ ગારકર જુદતર,
 ખતા હાલ સમય સમય નો હો સરખસર.
 મેરે જખમ દીલકા હો મરહમ અગર,
 લગાદેતા તસલીમ પાવે જીગર.
 ખયાંકર ખખુખી જરા સૌચ કર,
 હો રાહત મેરે દીલકું કુછતો મગર.

[ખયેઠજના નજુમીને તસલીમ કરકે ઓ-
 ર દેખના અપની કીતાબમેં ઓર કે-
 કના કુરરે શીર અર્જ કરના શાહસે દસ્ત
 ખસ્તા હોકે.]

આસાવરી—મસનવી.

માહારાજ કીને—તર્જ.

નજુમી—હો મુતવન્દેહ ધંસ તરફકું અય જનાબ,
 મુનો હાલ સારા ખરએ હીસાબ.

મએ હો બહરે તથવીશમે ગોતજન,
 નીકાલાહું અનમોલ એક નો રતન.
 મુકદ્દરમે હય આપકે એક પીસર,
 એનાયત કરેગા એ રખ જુદત.
 હો લાસાની ખુખીમે એ ખુશ સયર,
 જીમે દેખ શરમાવે શમશો કમર.
 વલે ઉસમે ધોકા હય અય શાહ એક,
 હો બારા બરસકા એ શાહબદા નેક.
 હો આશક પરી ઉસકુ લે લાયગી,
 ઔર મકસદ દીલી અપને બર લાયગી.
 બયાંવાર આ હવાલ સારા કહો,
 હરીફ ધરમે મુતલક નહી શકે રહો.

[દુબારા દીલગીર હોના શાહકા હાલ
 સુનકે નજીમીએ ઔર જતા નજીમીને
 આદાબ બજાકર.]

બ્રહ્મ-સ—મરસીયા.

હાએ હાએ પીસર—તર્જ.

શાહ—ખુદાયા એ કયસા હય જોરો સીતમ,
 ખુશીકા સુના મુજદા તીસપે એ ગમ.
 જીગરપર મેરે અબ એદના જખમ,
 હાય અફસોસ ગમ વાય અફસોસ ગમ.
 રજા પર મેં રાજી હું તેરે ખુદા,
 મેરે દાગે દીલકુ વુ કરદે જુદા.
 હરીફ આરજુ હય મરી એ સદા,
 હો એ આફત જુદા હોએ આફત જુદા.

[આના ખ્વાસકા ખુશ ખબરી સુનાનેકે
 લીએ.]

મુખમ્મસ.

ખવાસ—હો શાદ દીલસે અય અય શહનશાહે નામવર,
હકને આતા કીયા હયે નો બેગમકુ એક પીસર,
માહતાય ૩ હય નેક ઓ સાહજદા બખતવર,
કર દુર દીલસે ગમ સગી અય શાહે ખુશ સયર,
દરગાહે હકમે શુક કરો અય હુકાકે સર.

[ખુશી હોતા શાહ વ દરબારીઓંકા ઔર
શુક કરના બારે તઆલાકા સબોને.]

પરજ—કાર્લીંગડા.

કર કર કર—તર્જ.

સખ—શુક હય હરઆન તેરા અય કીરતાર,
બર આઈ ઉમીદ હમારી એહસાં હય તેરા બાર-શુક.
મવલા તું સરતાજ દોનો જહાંકા,
બાલેક પરવર સબકા તુ કુલકા હય મુખતાર-શુક.
તેરે સીવા કોન હય હકીમે મુતલક,
દરદે દીલકા દરમાં તુ સાહેબ સરજનદાર-શુક.
ફજલ હુવા હમપર તેરા અય કરીમ,
તાબેઅ કુરમાં તેરા હય હરીફ હરબાર-શુક.

—૦—

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

[આના રેઆયાકા ખુશ વકતી કરતે હુવે
શાહે નજદીક જાતેકુ બરાએ બનઆંમકે.]

જાહેલા કાહારવા.

સાડેવીન પૈસે—તર્જ.

સખ—આવો ચારો ખુશીકી ખુબ ધુમ મચાવો,

ખુબ ધુમ મચાવો ખુબ ધુમ મચાવો—આવો.

પહેલા—લડકા પેયતા હુવા હય શાહકે વહાં ખુશર,

દુસરા—સારે શેહરમેં ખુશવકતીકી શેહરત હય હરસુ—આવો.

તીસરા—શાહને અયસી મુનાદી ફેરી અયથ કરો સારે,

જો કુછ હો દરકાર જાસકો આવે પાસ હમારે—આવો

પહેલા—ચલો તખતો જાકર ચારો લે આવે કુછ જર,

દુસરા—આવેં પાવેં મળે ઉડાવે ધરસે કયા બેહતર—આવો.

તીસરા—અયશી તરખમેં બસર કહંગા મએં અપની ઝોકાત,

પહેલા—રંગ રાગમેં રચા રહુંગા મએંતો દીનો રાત—આવો

દુસરા—મારે ખુશીકે કુલ ગયા હું ચલના હય દુશવાર,

તીસરા—ઉઠાસો મુજકુ ખાંહદેપર હુ હરીફકા દીલદાર—આવો.

—0:0—

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

બાગ.

[દીખસાઈ દેના બાંગબાંગા કુલ ચુનંતે હુવે
આના શાહજાદે ગુલકાંમકા ધરશાદ કરના
બાંગબાંગ વાસતે સેજકે]

પીલુ—લાવની.

લંગડી રંગત.

ગુલકાંમ—ચુનકે કલીયાં ભાદે બાગબાંગા પ્યારી પ્યારી કુસીકી

સેજપલંગપરજીવીછાદે મુજકુ સારી કુસીકી

ઈરમ મેરા મુલકાંમ હય ઐર પીદર મેરા શાહે યુલનનર
મુજ આજુપે=મેહરબાં હયગા હમેશા એ સરદાર
તુરરા બનાદે કુલોંકા ઐર પેહનાદે કુલોંકા હાર
જીરકી બુસે=મીઅત્તર દેમાગ હો ગમ હોયે ફાર
તરેહ તરેહકી ચીન્ને બના દીબનાદે બહારી કુલોંકી-
સેજ.

[દસ્તાવેસ્તા હો અર્જ કરના બાંગબાંકા
શાહનદેસે.]

મજકુર—તર્જ.

બાગબાં—આરાસ્તા કર રખાહય સાહેબ પલંગ આપકા
દર યુલનનર

કુલોંમે સારા=સબ હું દેખો ઊકી હમુ મેહકાર
કીસમ કીસમકે યુમ દરતે ઐર હય એ લો તુરરા તૈઆર
રહે શાદમાં=હમેશા તુમ અય મરે શાહે દીલદાર
હરીફ અબ આરામ કરો હય સેજ સંવારી કુલોંકી-
સેજ.

[બના બાગબાંકા આદાબ બનકર ખુ-
શ હોના શાહનદેકા દેખકર બાગો કોઠેકુ.]

બેહાગ—ગજલ.

ગયરત ન આર્ષ—તર્જ.

મુલકાંમ—શુકરે ખુદાકે ધન દીનો ગમ દીલસે દર હય;
ફરતે ખુશીકા દીલમે અબાયેબ જહુર હય—શુકરે.
કોઠા અમનમે' રશકે દહે કોહે તુર હય;
આદર પલંગપે અયસી ખીઝા ગોયા નુર હય—શુકરે

અખતો હરીક રાહતે જીયાં વધુર હય;

સો રહું જતે નીન્દસે આંખેભી ચુર હય—શુકરૈ.

[આરામ કરમાના શાહજાદૈકા છપરચક-
પર આના પરીકા તખ્તપર બયઠકર સ-
યર કરતે હુવે બાગમેં ઔર દેખકર શા-
હજાદૈકુ ખેકગર હોના.]

ભિએરવી—કુમરી.

છોરી બાગનકી—તર્જ,

સ્ખજપરી—સોને ઉલકત સગ તનમન મેરા જાનને લગીં

હુરન બશર કયા ફરેબે જાં હય રહ મેરી ધબરાને લ-

ગી—સોને.

ખુશીએ ગુલશ દીલમેં બસગર્ધ વરલ ખીના તરસાને

લગી—સોને.

હરીક દીલસે જીસમસે મેરે તાબેતવાં સગ જાને

લગી—સોને.

[તજદીક જતે.]

જીસા પીલુ—ગજલ.

હુરોંકે હોથ—તર્જ.

પરી—કયા ખુશ નો જવાન એ નોથે શ્યાબામેં,

સોયા હય બેખખર બસા એતરો ગુલાબમેં.

જુલકેં જાંઆંમખરી હય પરેશા બ એયેને નાજ,

દેખેમેં જીરકે દીલ હય પડા પેચોતાબમેં.

આંબુસરી નીચાની મેં અપની દેખતી હું,

તસલીમ હય હરીક તુમહારી જનાબમેં.

[જાના સખજપરીકા શાહજાદૈકું આંબુ-
સરી પેહનાકે વ હાથોકુ ખોસા દેકર.]

આખ પહેલા—પરદાં ઝાંશા.

જંગલ.

[વાસ્તે સમ્રેકે આના રાગ ધન્દરકા
ઐર આદા કરના હમ્દે ખુદા,]

પહાડી ઝીઝોટી—ખંજરા.

હુમ શુખ્હો નીકલ—તર્જ.

હિન્દર—માલિકુલ મુલક લાએ જાલા,
ખે અયેખ હયે તુ હકતઆલા,
લાયેક હમ્દ કે ખેશક સુખહાં,
અહલાકે સુતલક રહમાં, જી
તેરી જાત હયે અફજ્જો આલા—ખે અયેખ,
અરશો કુરસી પોહો કલમકા,
હુરો ગીલમાં કુસુરો નઅમકા, જી
મુખતાર તુંહી શાહેવાલા—ખે અયેખ.
તેરી કુદરત હયે યકતાઈ,
શેહનશાહકુ ખક્ષો ગદાઈ, જી
ખક્ષો ગદાકુ રતબા દુખાલા—ખે અયેખ,
પરખતકુ કરે પલમેં રાઈ,
સમનદરકુ ખનાવે ખાઈ, જી
તુ કાદેર કુદરત વાલા—ખે અયેખ.
તેરા જુલ્વા હયે સંગો ગોહરમેં,
તેરા નુર હયે શમ્શો કમરમેં, જી.
ઓ તરફ હયે જીસકા ઉખલા—ખે અયેખ.

કયા શદા ઓ કયા તાજદારે,
 મોહતાજ તેરે હયે સારે, જી
 કૂજ જહાંકા પાલનવાલા—ખે અયેગ.
 હમ્દ કીસે બયાં હો તેરી,
 હયે અકલ યહાં તક ગેરી, જી
 હયે હરીફ તેરા મતવાલા—ખે અયેગ,
 [ખમ્દ તઅરીફ કરના ખુદકી.]

પીલુ—અખયાત.

રાજા હું મએ કોમકા ઐર ઇન્દર મેરા નામ,
 ખીન પરીયોકે દીદે નહી મુઝે આરામ.
 સુતોરે મેરે ફવરે દીલકો નહી કરાર,
 [હાજર હોના લાલદેવ ઐર કાલેદેવકા
 રખર રાજકે મોઆદખ ખડે રેહના.]
 જલદી મેરે વાસ્તે સભા કરો તૈયાર.
 તખ્ત ખીલાવો જગમગા જલદીસે ધરખાન,
 મુજકુ થય ખર ખએઠના મહશીલકે દરખાન.
 મેરા સંગલદીપમે મુજકોં મુજકોં રાજ,
 જી મેરા હયે માહતા જલસા દેખું આજ.
 લાવો પરીયોકો મેરી જલદી જાકર હાં,
 ખારી ખારી આનકર મુજરા કરે વહાં.
 [જાના ઇન્દરકા સાથ દેવોકે.]

આખ પહેલા—પરદા પાંચવાં.

દરબાર.

[લીખલાઇ દેના દરબારીયોંકા મએ દેવો
ચોળદારોંકા ઇન્દરકી આમદ ગાતે હવે.]

ઝીંઝાટી—ગજલ.

કરકે તનહા મુઝે અપે દોસ્તો—તર્જ.

સભામેં દોસ્તો ઇન્દરકી આમદ આમદ હએ;
પરી જમાંલોકે અફસરકી આમદ આમદ હએ-સભામે
ખુશીસે રહે રહે લાજુમ હએ સુરતે ખુલ ખુલ;
આળ હસ અમનમે ગુલેતરકી આમદ આમદ હએ-
સભામે.

ફરોગે હુસ્નસે આંખોંકો આળ કરો રોશન;
જમીપે મહેર મુનગરકી આમદ આમદ હએ-સભામે
[આના ઇન્દરકા લીખાસે જરીત પહેને
હવે ઐર બએઠના તખતપર સર જુકાના
દરબારીયોંકા બરાએ તસલીમકે બઆદ
આમદ આના પુખરાજ પરીકી.]

કાફી—ગજલ.

મહશીલે રાજમે પુખરાજ પરી આતી હએ;
સારે મઅશુકોંકી સરતાજ પરી આતી હએ-મહશીલે
જુસ્કા સાયા ન કભી ખ્યાલમે દેખા હોગા;
આદમી જાદમે ઐ આજ પરી આતી હએ-મહશીલે
દોનતે હુસ્નસે હો જાએગા આલમ મઅમુર;
કરને હસ બજમમે આળ રાજ પરી આતી હએ-મહશીલે
[આના પુખરાજ પરીકા સભામે ગાતે
હવે ઐર તસલીમ કરના ઇન્દરકો]

જીલા પીલુ—ગજલ.

પુખરાજપરી—ગાતી હું મએં ઐર નાચ સદા કામ હએ મેરા;
 આકાકમે પુખરાજપરી નામ હએ મેરા—ગાતી.
 કહેસે મેરે કોઈ નીકલને નહી પાતા;
 ઈસ ગુલશને આલમમે ખીલા દામ હએ મેરા—ગાતી.
 મએ લાખકી દો લાખકી મરવા નહી રખતી;
 કાશંકા ખળતા અજી ધનઆમ હએ મેરા—ગાતી.
 કહેતે હએં જહાંમે જીસે ધનસાં ગુલો સુમ્મલ;
 વો રખ હએ વો ગેસુએ સીયાહ કાંમ હએ મેરા—ગાતી.
 બદ મરત સુઝે દેખકે હોતી હએ ખુદાઈ;
 મઆમુર મએ હુસ્નસે કયા જામ હએ મેરા—ગાતી.
 કરતી હું દીલો જાંસે મેં રાજાકી પરસ્તીશ;
 કહેતે હએં જીસે ફૂકે આ ઈસ્લાંમ હએ મેરા—ગાતી.
 [ખુશ હોના પંદરકા કરના ઐર ગાનેકે
 લીએ દરખાસ્ત.]

ખંજરા.

હુઈ સુખ્કો નીકલ—તર્જ.

કમસે કયસે જવાં માહમારા,
 ગયે છોડ જહાંકા પસારા;
 બડે બડે શહેનશાહઆલી,
 ગયે આખી હાયલે ખાલી, જી
 કયા સીકંદરો જમ દારા—ગયે છોડ.
 હુવે હુવે પહેલવાં નો નામી,
 રસ્તમા આ શામ ગીરાંમી, જી
 જાહા કબલે ઉનકો દેમારા—ગયે છોડ.

પુરે પુરે ઇશ્કમે કાયેક,
 કુહાદ ઓ મજનુ કાયેક, જી
 કોહો દશત થે જીનસે આવારા—ગયે છોડ.
 અછે અછે તપીઓ હકીમાં,
 ભાલી નુસ કલાતુ લુકમાં, જી
 આગે અજલકે ના ચત્તા ચારા—ગયે છોડ.
 કીએ કીએ હજારો તસવર,
 બેહેઝાદ વો ગાની મુસવર, જી
 શીકલ મોતસે હોના ગવારા—ગયે છોડ.
 ગએ ગએ ઓ ગુલર રંગીલ,
 ખુબી ભરે સરાપા રસીલ, જી.
 મેહ જગી શીસુંગર નજરા—ગયે છોડ.
 રહે રહે નો રાજી રત્નમેં,
 આખેર ગએ ઓ મુલ્કે બકામે, જી
 હએ હરીક તુ બેસહારા—ગયે છોડ.

[તઅરીક કરના ઇન્દરને પુજારા પરીકી
 ઓર દરખાસ્ત કરના નીલમ પરીકી.]

પરજ કાલીંગડા—હુમરી.

ઇન્દર—ખુબ ચીઝાયા નાચકે ગાકે,
 પહેલુમે મરે બએઠ તું આકે—ખુબ.
 ખુશ હુષ તુજસે મહશીબ સારી,
 અબ હએ નીલમ પરીકી બારી—ખુબ.
 [આમદ ગાના નીલમ પરીકી.]

જીલા—ગજલ.

સભામે આમદે નીલમ પરી હએ,

સગસર યો નળકતમે ભરી હયે—સભામે.
 સીતારોંકી અપક જાતી હયે આંખે,
 યો ઉરકે બરગે મલખુમે જરી હયે—સભામે.
 ગજબ ગાના હયે યોર ઉરકા ચમકના,
 કભી નોહરા કભી વો સુષતરી હયે—સભામે.
 ન દેખા હોયા નાચ અયેસા ક્રીસીને,
 બલા હયે સેહર હયે બદગરી હયે—સભામે.

[આના નીલમ પરીકા સભામે ગાતે હુંવે
 યોર તસલીમ કરના ઇન્દરકો.]

જલા પીલુ—મજલ

નીલમપરી—હુરોંકે હોય ઉડતે હયે ઉડનેકી શાનપર;
 નીલમપરી હયે નામ મેરા આસમાનપર—હુરોંકે.
 અલ્લાહેકે કરમસે જમાનેમે હયે ઉરજ;
 હુકતા હયે સર ફજકકા મેરે આસમાનપર—હુરોંકે.
 ધનસાંકી કયા હયે અરજકે પુતલા હયે આકકા;
 જન ખેલ જાતે હયે મેરી ઉલફતમે જાનપર—હુરોંકે.
 નીલમકો ચુમઆટકે આંખોપે રખતે હયે;
 શાહરા હયે મેરા જોહરીકોંકી દુકાનપર—હુરોંકે.
 ઉડતે નહી હયે મેરી નળકતપે ક્રીસે હોય;
 રખતે હયે ફુલ હાય ચુલીસતાંમે કાનપર—હુરોંકે.
 નોહરામેરે ખ્યાલમે ખુતી હયે સરસદા;
 મરતે હયે તાનસેન તગને ક્રીવાનપર—હુરોંકે.

[ખુશ હોના ઇન્દરકા દરખાસ્ત કરના
 યોર ગાનેકે લીએ.]

અંજારા.

હુઈ સુખેડો નીકલ—તર્જ.

નીલમયવી—છસ ચીજમ ઇશ્ક સમાવે,
 સો તરેહકી ધુમ સચાવે;
 હર ચએમે ઇશ્ક બપા હએ,
 કંહી જાહેર કંહી છુપા હએ, છ
 છધર દેખો ઉધર નજર આવે—સો તરેહ.
 દો કીરમકા ઇશ્ક હએ જાનો,
 પાક ઇશ્ક હકીકી માનો, છ
 ઝોર મિલજ અવેશ મનાવે—સો તરેહ.
 મગફુર મસલ હએ કીસીસે,
 ગર ઇશ્ક લગે મેંડકીસે, છ
 પદમનીન મનકો બાવે—સો તરેહ.
 છસ ખચરપે ઇસકા સાચા હએ,
 કબી ચએન ન વો પાયા હએ, છ
 બેશુમાર રંજ બ્રાવે—સો તરેહ.
 ખુલ ખુલબી મુલપે શીદા હએ,
 પરવાના શમએપે સદા હએ, છ
 કુખાન અપસહો જાવાવે—સો તરેહ.
 સત્ય ઇશ્ક હએ મકતા ફુગરમેં,
 તાસીર કરે પથરમેં, છ
 પાની કર ઉસકો ખલાવે—સો તરેહ.
 ઇશ્ક કરતે હએ ઇન્દોનો વાહી,

ગાણા હુસ્તકી છરમે તખાલી, છ

એ હરીફ દીલકી સુતાયે—સો તરેહ.

[તઅરીફ કરના ઇન્દરને નીલમ પરીકી
ઐર દરખાસ્ત કરના બાલપરીકી,]

છલા—કુમરી.

ઇન્દર—દીખા ચુકી તું કરતખ સારે,

પહેલુમે અખ બએઠ હમારે—દીખા.

કીયા સભામે તુને નામ,

અખ હએ બાલ પરીકા કામ—દીખા.

[આમદ ગાના બાલ પરીકી,]

દેસ—મજલ.

સભામે બાલપરીકી સવારી આતી હએ,

જમાને રંગ અખ ઇન્દરકી પ્યારી આતી હએ-સભામે

શકરમે આએગા હુમટ નજર સીતારેંકા,

પેહનકે સુખ વો પ્રોશાક ભારી આતી હએ-સભામે.

હસીન બજમકે થાદીસે ખીલ પડેગે તમામ,

ગુલોંકે વાસ્તે ગાદે બહારી આતી હએ—સભામે.

[આના બાલપરીકા સભામે ગાતે હુવે
ઐર તસલીમ કરના ઇન્દરકો.]

છલા પીલુ—મજલ.

લાલપરી—ઇનસાંકા કામ હુસ્તપે મેરે તમામ હએ;

નોડા હએ સુખ બાલપરી મેરા નામ-હએ-ઇનસાંકા.

ચાકુત જર ખરીદ હએ સરકારકા મેરે;

નોકર અકીક બાલ બદખશા બુલામ હએ-ઇનસાંકા.

આથકકુ કલ કરવી હું અપરૂપી તેગસે;
 દીન રાત મુજકો ખુન બહાનેસે કામ હમે-ધનસાંકા.
 પોથાક મરી સુખ હમે મુખડા હમે ચાંદસા;
 દેખો શકકમે રાતકો માહે તમામ હમે-ધનસાંકા.
 સોખીપે મરે હોતે હમે મુરગે ચમન હલાલ;
 હર ગુલકો જીસ્ત પાગે જહાંમિ હરાંમ હમે-ધનસાંકા.
 મીરગીખ મુજસે હોતા હમે હરદમ નો દુખડુ;
 કરતા લહુ લગાકે શહીદાંમિ નામ હમે—ધનસાંકા.
 [ખુશ હોના ધન્દરકા દરખવાસ્ત કરતા
 ઓર ગાનેકી.]

અંતરા.

હુધ સુખહો નીકલ—તર્જ.

લાલપરી—મનમાંહન કરે ધીંગાના,
 કહો પનઘટ કએસે જના;
 કહે સખયનસે પનહારી,
 ચલો પનઘટ મીલકર સારી, જી
 નીર નીરમલ બરકર લાના—કહો.
 નારી નીકસી અપને ધરસે,
 તન સજ ખજકર નેવરસે, જી
 પહેન પાતલ અંગ સોહાના—કહો.
 સીસ ધડા હાથમેં ઢારી,
 ચલી કુમકલ કુમકલ પ્યારી, જી
 જંબુ ચસે હાથી મસતાના—કહો.
 ગોરી પતલી કમર લચકાવે,
 જયસે મરત નાગન મચલાવે, જી

દેખ આશક હુવા હએ દીવાના—કહો.

જા કુવેપે અંચલ ઠારી,

અલ ભરત લગી મતવારી, જી

સળ સખીયાં ગાવે ગાના—કહો.

કહે મુંદરસે પીયુ પ્યારા,

તેરી અદાને મુજકો મારા, જી

તુ મમઅ મિં હુ પરવાના—કહો.

બોલી ગોહનસે મતવાલી,

અલ સરક ન દુંગી ગાલી, જી

મત હરીફ હમકો સતાના—કહો.

[તઅરીફ કરના ઇન્દરને બાલપરીકી

ઔર દરખવારતા કરના સખ્ત પરીકી.]

પીલુ—કુમરી.

ઇન્દર—કાઠી રાત મળેહમે સારી,

ખએઠ મરે પહેલુમિં પ્યારી—કાઠી.

ખહોત લડાઈ તુને જાન,

અખ હએ સખ્ત પરીકા ધ્યાન—કાઠી.

[આમદ ગાના સખ્તપરીકી.]

બેહાગ—મજલ.

આતી નએ અંદાજસે અખ સખ્ત પરી હએ;

લખ સુર્ખ હએ પર સખ્ત હએ પોશાક બરી હએ—

આતી.

પ્રીશન હસે રેખકે ખા જાતા હએ હીરા,

અદરેમે જર્ઝરસે સીતા જુદવગરી હએ—આતી.

नेवरकी हउये क्या शान येहरेसे जदनपर,
येक शाग्य हउये नाग्युक डे संगुईसे बारी हउये-आती
[आना सज्जपरीका सभासि गाते हुवे
और तसलीम करना छन्दरको.]

उला—गजल.

सज्जपरी—मअमुर हु शाग्यीसे सगरतसे बारी हुं,
धानी मरी पोशाक हउये मि सज्ज पारीहुं-मअमुर.
क्या अरन हउये सज्जनेकी मरी हुनके आगे;
शरीरसे अशुभ रंग नमुरसे मरी हुं-मअमुर.
ले लेतीहुं दीन आंग कुरीशतोसे भीजाकर;
धनसां हउये जना क्या गो नखी उनसे उरी हुं-
मअमुर.

शाअला हउये लभुका हउये गजल हउये मरा गुरसा;
जलनउये परीनद को मि गर्भ नरीहुं-मअमुर.
उन्हा न रयेगा मुझे सुन लेगा को गन;
शहेनद ये गुलझांमकी सुरतपे मरीहुं-मअमुर.
वो शमअ मये परवाना हु वो सर्व मये कुमरी;
वो गुल हउये जहांमि मये नसीमि सहरीहुं-मअमुर.
[आराम करना छन्दरका और देणना
सज्जपरीने नजदीक नके जमद कहेना
धस तरेहसे.]

उला—पीलु.

राजउतो सो गये दीआ न कुछ धनआम,
जती हुं मये जागमि यहां मरा क्या काम.
[जना सज्जपरीने कासेदेवको भोलाकर.]

આબ પહેલા—પરદા છઠ્ઠી.

શસ્તા.

[આના સખખપરીકા કાલેદેવકો લીએ હુવે.]

જાણ—પીયુ.

સખખપરી—ચુનરે કાલે દેવરે તું મેરી એક ખાત,
 આતીથી રાતકે ધર આજકી મએ રાત,
 શહેનદા એક ખાંમપર સોતાયા નાદાન,
 નોખન ઉસકા દેખકર નીકલી મેરી જાન.
 ઉતરી આપને તખ્તસે તીર કલેને ખાએ,
 સોતાયા એ ખેખખર હાથ પાઈ દ્રેખલાએ.
 સુરત ઉરકી દેખકર દીલસે ગમા કરાર,
 મુંહપર મુંહ મએને રખા કીયા ખુનસા રયાર,
 દીક્ષ ગેગ લગતા નહી મહશીલકે દરખાન,
 કાલેગ મેરા હએ યાંહાં વહાં હએ મેરી જાંન.
 ઉસકુ ગર તું લાવે ઉઠાકર જલદી યાર,
 લોંડી મએ હોખવુગી તેરી બે તકરાર.

[પતા પુછના કાલેદેવને સખખપરીસે.]

મજકુર—તર્જ.

કાલોદેવ—ધરમે રાખકા હએ તુ સગ પરીયોંકી સરદાર,
 તુજસે કર સકતા નહી હરગેજ મએ ધનકાર.
 તેરી ખાતેર હએ મુઝે સખસે યાંહાં સેવા,
 પતા ખતા મઅશુકકા લાવું અબી ઉઠા.

[પતા ખતાના સખખપરીને દેવકો.]

મજકુર—તર્જ.

સખજપરી—જા તું સંગલદીપસે આખતર નગરમે હાં,
સોતા હએ એક માહેર બાલ ગહેલપર વહાં.
છલ્લામે દેઆઈ હું અપના ઉસે નીશાંત,
સખજતયુંકી આગસે તુ ઉસકુ પએછાંત.

[જાના કાલેદેવકા શાહજાદેકો લાનેકે વારતે
ઐર સખજપરીકા જાના પાગમે.]

ખાખ પહેલા—પરદા સાતવાં.

ખાગ.

[લે આના કાલેદેવકા શાહજાદેકો પલંગ-
પર સોએહુવે ઐર કહેના સખજપરીસે.]

ખમાંચ.

કાલાદેવ—લાયા શાહજાદેકો મં બકે હીંદુસ્તાંત,
તુ અપને મત્સ્યશુકકો સખજપરી પએછાંત.
[જાના કાલેદેવકા ઐર કહેના સખજ
પરીકા ખુશહોકર.]

મજકુર—તર્જ.

સખજપરી—પેહી શાહજાદા મેરા એહી હએ મેરી જાન,
એ મેરા લીલદાર હએ હસપર મએં કુરખાન.
[શાહજાદાકા જાના પકડકર હીલાના.]

સોતે હો કયા ખેખળર છોડ કે ધરખાર,
આંખેં જોલો લાડલે નીન્દસે હો હુશ્યાર.

[છુપજાના સખજપરીકા શાહજાદેકો જ-
ગાકર ઐર ઉકના શાહજાદેકા ધબરાકર
કહેના આલમે હયેરતમે પલંગપર જએકે
હુવે.]

મજકુર—તર્જ.

ગુલકાંમ—કોઠા મેરા કયા હુવા છુરા કીચર મકાં,
સોયાયા મએ કીસ જગે આયા હું કહાં.
ના એ મેરે લોગ હએ ના એ મેરી જા,
જવાળ મએ હુ દેખતા જાગરહા હુ યાં.
[ઉતરના શાહજાદેકા પલંગસે ઓર કહે-
ના આલમે ધજતેગારગે]

ભએરવી—ગજલ.

ગુલકાંમ—ધરસે યહાં કોન ખુદાકે લીયે લાયા મુજકો;
કીસ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકો.
હકને કયા જવાળ પરેશાયે દીખાયા મુજકો;
નજર આતા હએ ન અપના ન પરાયા મુજકો.
નીંદસે આંખ કીસીકી ન ખુલી કોઠે પર;
ઉઠકે મુજકે ન ચુંગલસે છુડાયા મુજકો.
હએકે સદ હએકે કીસીને ન ખગર લી મેરી;
કયા અજનોને મેરે દીલે ભુલાયા મુજકો,
તાદમે મર્ગ અળ ઉમીદ રેહાઈકી નહી;
કીસ બલામે મેરે અલલાહા ફંસાયા મુજકો.
[મુતેહર હોના શાહજાદેકા,]

બાબ પહેલા—ધરદા આઠવાં.

મેહલ

[શાહજહાંદા ઓતરૂ દેખકર કહેના.]

બેહાગ—કુમરી.

ગુલકાંમ—મુઝે કોન ધરસે લાયા યાંહાં,
બતાવો કોઈ હએ એ કીસકા મકાં—મુઝે.
સબ ખીછડે કોઈ સંગ ન સાથી,
અજીજોકો અપને મએ પાવું કહાં—મુઝે.
દીલકા કીસકો હાલ સુનાઈ,
સરપર મરે બાપ ન માં—મુઝે.

[આના સખ્તપરીકા નાજ કરતે હુવે
ગુલકાંમકે તરૂ ઓર તઅજુગ કરતા
ગુલકાંમકા ઉસે દેખકર.]

જલા—પીલુ.

સખ્તપરી—દેખો તુમ મરી તરૂ ધરકા મત લો નામ;
લૌંકી મુઝકો જનકર કરો યાંહાં આગમ.
નો હોના થા સો હુવા જનેદો બસ ખએર;
અલો શીરો ખાવ ખીવો કરો બાગકી સએર.
બતલાવો અબ હસ્થો નસબ ઓર તુમ અપના નામ;
રહેતે હો કીસ કાંમમે હયગા કંહાં મુકામ.
ગુલકાંમ—ખીલવતમે રહેતાહું મએ ઓર અયેશ હએ મેરા કામ
શાહજહાંદાહું હીંદકા નામ મેરા ગુલકાંમ.
તુ ઓરત કીસ કોમકી હએ અપના નામ બતા;
એ દોનો શાનોપર તેરે નીકલા હએ યે કયા.

સખજપરી—કૌમકી હુંગી મએં પરી સમજ ન તુ હયેવાન;

એ દાનો પર હયે મેરે અય મુરખ નાદાન.

ગહેલી હું મએં કાફમે સખજપરી હએ નામ;

રાજા ઈન્દર કે વહાં નામ મેરા હએ કામ.

ગુલકાંમ—જલદી એ ખતલા મુઝે દીલકો હએ વસવાસ;

મેરા આના કીસ તરહ હુવા હએ તેરે પાસ.

સખજપરી—તુજપર મએં આશક હુધ ચલતે ચલતે રાહ;

ઉડા મગાંયા યાંહાં તુઝે ભેજકે દેવ સીઆહ.

[ધભરાના ગુલકાંમકા દેવકા નામ સુનકર
ઓર મનાના સખજપરીકા ઉસકો.]

ભએરવી—મસનવી.

સખજપરી—સરપે આંખોપે કલેજેપે ખીડાવું તુજકો;

આ મેરે પાસ ગલેસે મએં લગાવું તુજકો.

દીલોજાંસે મુઝે ભાતી હય અદાએ તેરી;

પાસ લા આંદસા મુંહ લુ મએં ખલાએ તેરી.

લેટ પહેલુમેં મેરે ધરકું મએં આળાદ કરેં;

તુજકો લીપટાકે ગલે વરલસે દીલ શાદ કરેં.

ગુલકાંમ—વરલકી તેરી કસમ ધરમે હએ ખાતા મુજકો;

ન ખખરદાર આભી હાય લગાના મુજકો.

મુજકો નાદાંત સમઝ દુર હો દાના હું મએં;

કૌમકી તુ જો પરી હએતો સેયાંતા હું મએં.

ખેરવા તુજસી જમાંનિમે ન હોગી જીતહાર;

આપ ખદનામ હુધ મુજસે છુડાયા ધરખાર.

ભેજકર દેવ મુઝે ખીંચ ખુલાયા તુને;

આદમી જાદકૂ કુંદમે કસાયા તુને.

સખજપરી—જીંદગીકા હએ મળ મૈસી મુલાકાતોમિં;
 ચૌચલે મુઝસે બધારો ન જરી પાતોમિ.
 શુક અહલાહકા કર લડ ગર્ષ કીરમત તેરી;
 વક બયક મુઝસી પરીકો હુમ ઉલફત તેરી.
 તુઝકો દીવાને નહી શર્મ જરી આતી હએ;
 ખવાબમંભી કંહી ધનસાંકે પરી આતી હએ.
 દેખ પચતાએગા ગેરા નો બુરા દીલ હોગા;
 વરલ તુઝકુ ન પરીકા કભી હાસીલ હોગા.

ગુલશંમ—ધરકે છુટનેકા હએ ગમ આહો ફોંગાં કરતા હું;
 વરલકા વાઅદા ઇસ રીતસે હાં કરતા હું.
 સુતી ઇન્દરકી સભા મએને કહાંતીમિં હએ;
 ઉસકા અરમાન મુઝે નોશે જવાંતીમિં હએ.
 ઐર જલસોકાતો હાં હીંદમંભી ચરચા હએ;
 નાગ પરીયોંકા કભી મઅને નહી દેખા ઉએ.
 સાથ અપને મુઝે લે ચલકે વો જલસા દીખલા;
 રાત ઇન્દરકે અપ્પાડેકા તમાંશા દીખલા.
 સયેર મએ તેરે સખબ વાંકી નો એક ખાર કરં;
 જીતેજી શીર ન કભી વરલકા ઇનકાર કરં.
 ઉઅમર પાસસે તેરે ન કંહી બવું મએ;
 નો કહે તુ ઉસે આંખોંસે ખળ લાવું મએ.

સખજપરી—અવસી પાતોકા જખાંપર નહી લાના અછા;
 જન આફતમિં નહી મુફત ફંસાના અછા.
 દેતા ઇન્દરકે અપ્પાડેપે અખસ જન હએ તુ;
 સખત ખેઅકલ હએ દીવાના હએ નાદાન હએ તુ
 અવસી જ સએરકો ધનસાન નહી ચલતે હએ;

વહાં મેરી જાન પરીજાદેપર જલતે હએ.
 આકૃત આજાએગી તુજપર અરે એક આનકે ખીય;
 આદમી જાદકા કયા કામ પરસતાનકે ખીય,
 કોઈ રાજાકુ ખખર જાકે લગા દેવેગા;
 કુંક દેગા વો મુઝે તુજકુ જલા દેવેગા.
 ન જલાએગા તો આકૃતમેં કસાએગા તુઝે;
 કયેદ કરકે વો કુવે ખીય જુકાએગા તુઝે.

ગુલશંમ—મએં ન માનુંગા ન માનુંગા કભી ખાત તેરી;
 કામ કીસ રોજકે આવેગી મુલાકાત તેરી.
 ખાતજો અરજથી મએં અકલસે પયેજાન ગયા;
 ખાએસ ઇનકારકા જાતી મેરા દીજજાન ગયા.
 તુ કીસી દેવકી ખીજગતમેં વહાં જાતી હએ;
 ઇસલીએ મુજકો સભામેં નહી લે જાતી હએ.

સખજપરી—ખાત હરગેજ યે જખાંસે ન નીકાલો સાહેબ;
 હોશમેં આવો જરા મુંહકુ સંબાલો સાહેબ.
 દેવસે મુજકુ ખુરા કામ જો કરના હોતા;
 આદમી જાદપે કીસ વાસતે મરના હોતા.
 મએં પરી હોકે ઐર અયેસેપે ફેદા જાન કરે;
 એડી ચોટીપે મુવે દેવકુ કુરખાન કરે.

ગુલશંમ—દીજ હરએક શખસકા ફંદમેં ફંસાતી હએ;
 અએ પરી કયું મુઝે ખાતોમેં ઉડાતી હએ તું.
 સુખહો હોતી હએ મેરી જાન કોઈ આનકે ખીય;
 બએરવી ચલકે સુના મુજકુ પરસતાનકે ખીય.

વહાં ન લેજાએગીતો જીસે ગુજર જાવુંગા;
આપ મએં અપના ગલા કાટકે મર જાવુંગા.

[ગુલકાંમકા ખંજર નીકાલકર ખુદકા ગ-
લા કાટને ચાહના, છીન લેના સખજપ-
રીને ઉસકે હાથસે ખંજરકુ ઓર ફેંકદે-
ના જમીનપર.]

સખજપરી—મુક્તકી યાર ખરાબ અપની જવાંતી તુને;
હાએ અફસોસ મેરી ખાત ન માની તુને.
અબ મીલેગા ન અજીજોસે ન માં ખાપસે તુ;
શરકે મુંહમેં મેરી જાન ચલા આપસે તુ.
થક ગએ હોટ કહાંતક અરે સંગજાવું મએં;
ચલ અખાડા તુજે મંદરકા દીખા લાવું મએં.
[જાના ગુલકાંમો સખજપરીકા હાથ પકડે
હવે.]

—૦—

બાબ થહેલા—પરદા નબાં.

જંગલ.

[આના ગુલકાંમો સખજપરીકા હાથ પ-
કડે હવે.]

જીલા—પીલુ.

ગુલકાંમ—કીસતરહ ચલનેપે તૈયાર મેરી જાન હું મએં;
તુ પરીજાદ હએ ચાલાક ઓર ઈનસાન હું મએં.
ઉડકે તુ જાએગી એક પલમેં પરસતાનકે ખીચ;
હાથ ફએલાકે મેં રહેજાએગા અરમાનકે ખીચ.
કોઈ ઉડ ચલનેકી તદખીર ખતાદે મુજકો;
પર કીસી દેવકે તુ નૌચકે લાદે મુજકો.

સખજપરી—બહેકી બાતે ન કરો હોશમેં આવો જાની;
ન પરીબદ્ધ બેપર કે ઉડાવો જાની.

[તાલી બજના સખજપરીકા ઐર નમુદ
હોના હવાઈ તપ્તકા.]

યાંમલો પાયા મેરે તપ્તકા અબ હાથસે તુમ;
છુટ જાના ન કહીં રાહમે પરસાયસે તુમ.
મુજસે વાં ચલકે કોઈ બાત ન કરના સાહેબ;
પીછે પીછે મેરે તુમ નાચમે રહેના સાહેબ.
ગાકે ઐર નાચકે બુત સખકુ બનાદુંગી મએં;
તુમકો લેજકે દરખોંમે છુપાદુંગી મએં.
કીસી આકૃતમેં એકાએક અગર આના જાની;
યાદ રખના કે મુઝે ભુલ ન જાના જાની.

[બએઠના સખજપરીકા ઉપર તપ્તકે પ-
એર પકડકર ગુલકાંમકા બટક જાના તપ્ત-
કા ઉપર હવાકે.]

—૦:૦—

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

દરબાર.

[નજર આના મંદરકા તપ્તપર બએઠે
હુવે મએં દરબારીયોંકે આના સખજપરી-
કા ગુલકાંમકો લીએ હુવે ઐર પોશીદા
કરના એક બાજુપર.]

છંદ.

સખજપરી—સભામેં બુલવાકે મુઝે આપ કીયા આરામ;
આઈ હું મએં શીર યહાં કરને અપના કામ.

પરજ—હુમરી.

મિત્રી અંખીયા ફરકત લાગી;
કહાં ગયો ચાર કીધર ગાઘ સખીયાં—અંખીયાં.
નઅંનનમેં દીલદાર ખસત હએ;
યે અંખીયાં અલમાસ પરખીયાં—અંખીયાં.

[આના લાલદેવકા શે અલે ૩ સામને ધ્વંદ્વરકે શીકાયત કરના ગુલકાંમકે આનેકી.]

મસનવી.

લાલદેવ—મહારાજકો હક રખે શાદ કામ;
નર્મ અર્જ હએ આજ કરતા ગુલામ.
મએં ખાતાયા હસ દમ અમનકી હવા;
હકીકત એ દેખી કે હાથ ઉડ ગયા.
શજર હએ પુરાના જો શમશાદકા;
ગુજર હએ વહાં આદમીજદકા.
નહી કરતી અરલા મિત્રી અકલ કામ;
વો ધનસાન હએ યાકે માહેતગામ.
ઉસે કોન લાયા વહાં અપને સાથ;
હસી શીકમેં કળસે મલતાહું હાથ.

[મુખ્યાતીળ હોના ધ્વંદ્વરકા તરફ દરખાશી-
યાંકે સખખપરીકા કહેના લાલદેવસે આ-
લમે યાસમેં.]

બ્રહ્મસ—મસનવી.

સખખપરી—નકરલાલ દેવ હસતરહકે કલામ;
અરે એ મુરવત જળાં અપતી યામ.
ખુદાકે ગજબસે જરા દીલમેં કાંપ;

ચુગલખોરકે મુંહકુ ડસતે હએ સાંપ.
 પરીકી તરફ દેખ આહમક ન ખન;
 ધુરાઈમે ખાજઆ ખ કોલે હસન.
 કીસીકી બદી તુ ન કર અયેખ હએ;
 કે ઉસકા ખુદા આલે મુલ ગયેખ હએ.
 દીલે આશક ઈસ ખાતસે હીલ ગયા;
 તુઝે હાયે કંમખખત કયા મીલ ગયા.

[પુછના ઈન્દરકા ગજબમે આકે લાલ
 દેવસે.]

મજકુર તર્જ.

ઈન્દર—અરે દેવ તુ હએ એ કયા બક રહા;
 મેરે ખાગમિં કામ ઈનસાંકા કયા.
 હુવા કીસ તરેહ યાં બશરકા ગુજર;
 પરીનદોં કે દહશતસે જલતે હએ પર.
 કદમ રખ સકે જીનકી કયા જાન હએ;
 ફીશતોં કી યહાં અકલ હએરાન હએ,
 કીસી દેવસે આશનાઈ ન હો;
 પરી કોઈ સાથ ઉસકો લાઈ ન હો.
 ઉસે ખીંચ લા પાસ મેરે શીતાખ;
 કે ગુસ્સેસે હએ હાલ મેરા ખરાખ.

[જાના લાલ દેવકા નજદીક ગુલફાંમકે
 ઔર પુછના ગુસ્સેસે ઉસકો ડરના ગુલ-
 ફાંમકા ઉસે દેખકર.]

મસનવી.

લાલદેવ—બશર હએકે જીન હએકે સાયા હયે તુ;
 પરસતામિં કબૂંકર આયા હએ તું.

ઉઠા આંખ કર જલ્દ મુજસે બધાં;
 ખીઠાયા તુઝે લાકે કીસને યહાં.
 ચમનકા કોઈ ગુલ કે બુટા હયે તું;
 સીતારા વયા બનકે ટુટા હયે તું.
 પરીપર નો સવેદા તેરા દીલ હુવા;
 આખાડેમેં ધન્દરકે દાખેલ હુવા.
 મેરે સાથ ચલ જલ્દ અયે બેશર્જર;
 બુલાયા હયે રાખને અપને હુજુર.

[બાના ગુલકાંમકો લાલદેવકા ખીંચતે
 હવે રંગર ધન્દરકે ઐર અર્જ કરના.]

મસનવી.

લાલદેવ—હુજુરીમે હાનર હયે એ શાઅલેર;
 મહારાજ સાહેબ નીધાહ રંગર.
 બળ આપકા હુકમ લાયા ગુલામ;
 ચમનમે પોંદચકર કીયા અપના કામ.
 શજરકે તલેસે ઉઠાયા ઇસે;
 સભાકી તરફ ખીંચ લાયા ઇસે.
 ડરા મએં ન કુછ ઇસકી ફરયાદસે;
 ઉઠા લાયા કુમરીકુ ચમચાદસે.
 સીતમ કીજીએ નો સબવાર હયે;
 ખડા દસ્ત ખસ્તા ગુલાહગાર હયે.

[પુછના ધન્દરકા ગુલકાંમકો ગુરસેસે સ-
 ખા અપનેકા.]

બ્રહ્મસ—મસનવી.

ધન્દર—અરે કોન હયે તુ તેરા કયા હયે નામ;
 સભા મેરી કી વુને ખરહમ તમામ.

તુઝે કૌન લાયા યંહાં બદ સીકાત;
 ખંયાં મુજસે કર જલદ એવારેદાત.
 કીયા કરદ તુને પરસતાનકા;
 ન ખૌક આયા અપની તુઝે જાનકા.
 મેરી સારી મહશીલકી લી આખર;
 યહાં ધુરને આયા પરયોંકો તુ.
 બતા હાલ આનેકા અયે દર્દ નાક;
 જલાકર અભી વર ન કરદુંગા ખાક.
 [અર્જ કરના ગુલકાંમકા હાય નોડ કર.]

પીલુ—મસનવી.

ગુલકાંમ—કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મએ;
 યહાં ખેલ કર જુપે આયા હું મએ.
 પરી સખજ હએ નો અખાડેમે યાં;
 હસીકા હું દીવાના મેં નીગઝાં.
 સભાકી સદા ધુગ સુતતાયા મએ;
 ઈસી શીકમેં સરકુ ધુંતાયા મએ.
 એ આને લગી આજકી શબનો યાં;
 લટકકર હુવા તપ્તસે મેં રવાં.
 બલામેં પડા યાં ગીરકતાર હું મએ;
 નો આહો સગ દો ગુનાહગાર હું મએ.

[દેખના ઈન્દરકા સખજપરીકી તરફ ની-
 ગાહે ગજબસે.]

બ્રહ્મસ—મસનવી.

ઈન્દર—અરી એ પરી સખજ એ ખે હયા;
 મેરે સામને જલદ આ ખેસવા.

થુડી હએ તેરી જાન બુનયાદપર;
 કે આશક હુઈ આદમીજાદપર,
 બનાયા અરી તુને ઇનસાંક્ર યાર;
 બકોલે હસન સુન તું અયે નાબકાર.
 તેરા રંગ ગયરતસે ઉડતા નહી;
 તુએ કયા પરીજાઃ જ્યુડતા નહી.
 સભામે લગા લાઈ ઇનસાંક્ર સાથ;
 તેરા અબ ગીરેખાં હએ ઐર મેરા હાથ.

[મારને આહવા ઇન્દરકા સખ્જપરીકા
 છુડાના સભાને આલેજી કરકે.]

પરજ—હુમરી.

તોહેડાલું અજાનમેં—તર્જ.

સખ્જ—છોડો મહારાજ મારો નાહી કીરપા કર;
 એ પાપ ભયો પ્રીત કે ખાતર—છોડો.
 સગર દાસકી અરજ માનલે;
 તુમ હો દયાલુ મહા આતર—છોડો.

[અર્જ કરના સખ્જ પરીકા ઇન્દરસે સર
 બુકાકર ઐર નાદીમ કરના ચુલકાંમકો
 ગલે લીપટા કર.]

જીલા—મસનવી.

સખ્જપરી—જકા ઐ સીતમકી સજવાર હું;
 હકીકતમેં તેરી ચુનાહગાર હું.
 અરે કયું મએં વાં તુજસે કહેતીથી કયા;
 ન માના મેરા હાએ તુને કહા.
 બલાગેં પડા આપ ભી બેખતા;

મુઝેલી અખાડેમં રસવા ક્રીયા,
 કહાં કેંકે અખ દેખુ રાજા વુઝે;
 ખુદાકુ મેરી જાન સોંપા વુઝે.
 ના જીતે રહેગે તો શીર મીલ જાએગે;
 નહીતો કીએકી સજા પાએગે.

[લાલ દેવકા દોનોકું જુદા કરના ઓર
 મુલકાંમકા આદ જર કહેવા.]

અંજારા.

ગુલકાંમ—હાએ ઈશ્કે પરીને હમારા,
 દીલ ક્રીયા હાએ પારા પારા;
 યારો ઈશ્ક અજાએજ બલા હાએ,
 ધુંટા સદ્દાકા ઈસને ગલા હાએ, જી
 ખેયુનાહ હજારોંકું મારા—દીલ.
 કંહી આશક બના હાએ કાશીર,
 કંહી મઅશુક બન હવાં જાહીર, જી
 કહી છુપા કહી આશકારા—દીલ.
 કહી શેખ બના હાએ ફરેખી,
 કહી દેતા ખખરેં ગયેખી, જી
 કાલી રીન્દાંમેં જાએ પુકારા—દીલ.
 મન મુરકો મુલ્કી મઝાયા,
 સર મસ્તકે સરકો કટાયા, જી
 ઓર શમસકી ખાલ ઉતારા—દીલ.
 મજનુંકો બન બન શીરાયા,
 ફરહાદને તેશા ખાયા, જી
 લાએલા શીરીપે જુદમ ગુજારા—દીલ.

છેલ જટાઉ મોહેના રાત્રી,
 નલ દમન કો કર દીયા કાત્રી, જ
 રાંબ હીરકો કરકે આવારા—દીલ.
 નો દામે ઇશ્કમેં કસા હએ,
 કભી રોયા કભી યો હંસા હએ, જ
 એ હરીક કેહેવે ખીઆરા—દીલ.

[યુલકાંમકા ગીલા કરના અપની ક્રીસમતકા.]

ભએરવી—ગજલ.

તુ નકર આપને લીએ—તર્જ.

યુલકાંમ—હમને કર ખએઠે ભલા તદખીર આપને હાથસે;
 આપ ઉલટી ખુદા ખુદા તકદીર આપને હાથસે—હમને
 કર લીયા સામાનો દીલમેં ઇશ્કકા આજ કરતે શૌક;
 ખુદહી પેહની પાવુંમે જનજીર આપને હાથસે—હમને.
 હાએ વો સામાને કાએ ઇશ્ક સખ જતા રહા;
 જસકુ યા હમને ક્રીયા તઅમીર આપને હાથસે—હમને
 હાથા અદલાહ હએ નહી ઇસ મહવશકા કુછ કુસુર;
 કર દીયા મએને ઇસે દીલગીર આપને હાથસે—હમને.

સખખપરી—આહો જાત્રીસે ભલા હોગા તુમહે અખ કયા હુસુલ;
 જનકે કર ખએઠે તુમહી તકસીર આપને હાથસે—હમને
 કહું ન હો તથવીથ દીલકો આજ કમાલે દારોગીર;
 મુકત યો ડાલે નો કોઈ તોફીર આપને હાથસે—હમને.
 કયા કરે ક્રીસમતકી ખુખી કા ખયાં હમ અએ હરીક;
 હલ કરો સખ મુશકીલોંકો ચીર આપને હાથસે—હમને.

[કેહના ઇન્દરકા લાલ દેવસે યુલકાંમકા
 ગીરકનારીકે લીએ.]

અહુન્સ—મસનવી.

ઈન્દર—અરે દેવ કર કરદ બેદાદકા,
 પકડ હાથ ઇસ આદમી જાદકા.
 કુવા ઝોતો હએ કાફમેં પુર ખતર,
 અભી જોકે ઉસમે ઇસે કયેદ કર.
 પરી સખજ હએ તો એ આગે ખડી,
 ખતાફી હએ ઇસ બે રવાને ખડી.
 સો તુ નોઅકર ઇસકે પર ઝૌર ખાલ,
 અખાડેસે મેરે અભી દે નીકાલ.

[બખશીશ આહવા ઈન્દરસે યુલફંગો
 સખજ પરીકી સખ દરખાશીયોને.]

જુલા કલ્યાન—ઈંગ્રેજ તર્જ.

જુઓ જુઓ આદમ—તર્જ.

સખ—બક્ષો તુમ ઇતકી શાહ મેહર કર ખતા,
 અર્જ એ હમારી હએગી તુમસે ખર મલા.
 સખજપરી—અપને કીએ પે ખીચીં પશમાની બેશુમાર,
 લીલાહ બક્ષો અખતો ખતા હું મએં શરમસાર—
 સખ—બક્ષો.

ઈન્દર—કહ્યા યુનાહ તુનેતો હએ અયેસાહી કીયા,
 હરગેજ ન તુજકો બક્ષંગા હો દુર બેહવા—સખ—બક્ષો.
 પુખરાજપરી—સાનેસે અપને કીના કરો સાફ રાખજી,
 લાલપરી—તો કુછ હવા સો ખયેર કરો માઆફ રાખજી—
 સખ—બક્ષો.

નીલમપરી—કરદો રૈહાઈ ઇતકી અખ શાહે ખુશ ખીસાલ,

કાલાદેવ—દુન્યામેં નામ આપકા સૌથત હો જયું હીલાલ-
સખ—બક્ષો.

લાલદેવ—ઘભરા રહા હુ અગતો અએ થાહે નામવર,
હો હુકમ અગ શીતાળ બળ લાવું જુદતર—
સખ—બક્ષો.

ઈન્દર—સગકા સખુત મએં રખતાહુ દેવ અગ તુ બ,
પર નોચકર નીકાલદે ધસકી એહી સળ.

સખજપરી—લો આએરી સલામ હરીફ તુમ મેરા એહી,

ઈન્દર—વાઅલેકુ મુસસલામ અલો જતવ જતવજી-સખ—બક્ષો.
[જના સખજપરીકા, યુલકામકા ઉસકી જુદાઇમેં આહ કરના.]

સારંગ—ગજલ.

આવા કહાંસે કાં ગયા—તર્જ.

યુલકાંમ—જલવા દેખાકે હુસ્નકા ઓ સીમળર ગર્ધ,
લાલા સા દાગ દીલપર મેરે આહ કર ગર્ધ—જલવા.
આગર કમાં તીર મીઝે મશ્મ પુર સેહેર,
હર એકકી અદા ખતા નાજુક કમર ગર્ધ—જલવા.
સોજે શીરાક સીનેમેં મેરે બડક ઉઠી,
કીધુંકે જુદા હો મુજસે વો પેશ નજર ગર્ધ—જલવા.
કીરસે કહું મએ હાલે દીલ અપના જ અએ હરીફ,
નો દર્દમંદથી ઓભી જરૂએ જરર ગર્ધ—જલવા.

[હુકમ દેના ઇન્દરકા લાલદેવકો યુલકાં-
મકો કયેદ કરનેકે લીએ.]

પરજ—કુમરી.

તોહે ડાલુ અબળબગે—તર્જ.

ઈન્દર—સુન દેવ ઇસે અબળ યહાંસે નીકાલ,
કર કચ્છેદ અંધિરે કુવેગે શીત હાલ—સુન દેવ.
કોહે સીતમ જા ઇસપે ગીગદે,
સભી તરાહકી ઇજદે ઇતાલ—સુન દેવ.
[યુલકાંમકા આહો જાગીસે સખ કો સ-
લામ કરના.]

જુલા—ગજલ.

ઈસ આતથે ઉલકતને—તર્જ.

યુલકાંમ—મચ્છે હો અસીર જાતાહું હુઝાર કો સલામ,
ઐર બારગાહે શાહ કો મુખતાર કો સલામ—મચ્છે.
તખતે જમુરદ તાજ કો હથમત કો જાહ કો,
પરીયાંકો ઐર દેવોં કો હરકાર કો સલામ—મચ્છે.
ઈસ બજમ કો સલામ ઐર અયેશો નશાત કો,
રાહત કો રકસો નગ મચ્છે તરીર કો સલામ—મચ્છે.
જુલમાં સીતમ ઐર શાહકે અલતાફો કરમ કો,
ઈસ આસીએ હકીરકા સરકાર કો સલામ—મચ્છે.
બજમે નથીં તયામ કો આખરે હચ્છે અયે હરીફ,
દુશમન અજુજ દોસ્ત કો ગમ ખવાર કો સલામ—મચ્છે.
[સેજના લાલદેવકા યુલકાંમકો ખીચતે
હવે.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

રાસતા.

[આના સખ્જપરીકા હમરા પરીયાંકો
લીએ હુવે.]

બંજારા.

સખ્જપરી—માહે છાંડ કંહાકો સીધારા,
નંદલાલ ખુસારીર ખારા,
દે દગા ગયા પરદેસી,
દીલ લગીકી અવેસી તવેસી, જ
કંહા ગયા વો ચોખ શરારા—નંદ.
કીધી પ્રીત પંછીની સાથે,
મારી પગમાં કુવાડી હાથે, જ
કેવા દુશ્ટ કરંમછે મહારા—નંદ.
ગેલા નીધુન કંનચે દેશાલા,
કુઠે પાહાવુ અતાર્મી ત્યાલા, જ
પંડીતાસ જાવું વીચારા—નંદ.
નીન સીવાએ અંના નીર,
મંડલ દાગા એડીઅલદ, જ
જવાં ખતતુ દુટી નલ પારા—નંદ.
અએ મહેરે દરખશાં દીલે મન,
વાયે બુલબુલે દીલેમાં ગુલશન, જ
ખયા હરીક મકૂન આવારા—નંદ.

[પુખરાજ પરીકા તાલાએ ચારકે લીએ
સખ્જપરીકો પતા દેના.]

ખંજરા.

પુખરાજપરી—માન જોગન કહેના હમારા,
 મીલ જાએગા ઓ તેરા પ્યારા.
 જા રમ રસ ઓર ધરાં,
 માવરન નેહેર મુલ્કે તુરાં. જી
 તાલાય બલજો ખુઆરા—મીલ.
 તાતાર ચીન માંચી મેં,
 ઓર ખતા ખુતનકી જમીમેં, જી
 ધન શહેરોમેં હોગા આવારા—મીલ.
 નેપાલ મુલતાં પીથાવોર,
 કશગીર અંબાલા લાહોર, જી
 દેખ દેહલી આગરા સારા—મીલ.
 ફરખાખાદ બરેલી કાનપુર,
 લખનવું ખતારસ જૈનપુર, જી
 કલકતા બાગલપુર ન્યારા—મીલ.
 જબલપુર ગવાલીયર સાગર,
 ઈંદોર ખાનદેસ જયાગર, જી
 શાલાપુરમેં હોવે ખીચારા—મીલ.
 હએદરાબાદ મધરાસ મયેસુર,
 ગુલબરગા શરીફા ખીંગલુર, જી
 જા ધુન્ડ પુના સતારા—મીલ.
 શીર યાનેમેં આ દીવાની,
 મુંબઈમેં હો દીલજની, જી
 ઓ હમીક સીતમ શઆરા—મીલ.
 [દીગર પતા દેના લાલપરીકા.]

બંજરા.

લાલપરી—કર જોગન હરસુ પુકારા,
 શાયદ મીલે તેરા મહાપારા.
 પહેલે દેખ પાલવા બંદર,
 શીર દેખ કીલેકે અંદર, ७
 બોરી બંદર મેઝેદાન સારા—શાયદ.
 મારકીટ હનુમાન સેરી,
 ઘોભીતલાવૃષે કર ફેરી, ७
 અંગીવાડીમિં હોવે ગુજરા—શાયદ,
 ચીરા બજાર કુંસવાડી,
 ગીરગાંવું વ રૂપા બાડી, ७
 પાંજરપોલમે હો દુખ્વારા—શાયદ.
 જા દેખ બુલેશ્વર ચકલા,
 માંમાંદેવીપે હો રંગીલા, ७
 પાયેધાનીપે હોગા ખીચારા—શાયદ.
 ભીડીબજાર મેમનવાડા,
 બાયખલા નવા નામપાડા, ७
 ડંકી ડાલપે હો આવારા—શાયદ.
 કમાટ પુરેકા હરએક લત્તા,
 સફેદ ગલીમિં હોગા બટકતા, ७
 હોટલોમિં કર તુ નજરા—શાયદ.
 તાલાશ નાટકાં સારી,
 મીટ જાએ તેરી નાચારી, ७
 પાવે હરીકુ ઝો દીલઆરા—શાયદ.

[જાના સખ પરીયોંકા.]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

[આના લાલદેવકા ગુલકાંમકો જનન-
રોમે જકડે હુવે લેકર કુવેમેં કમ્પેદ કરનેકે
લીએ ઓર ગુલકાંમકા યાદે મઅશુકમે
ગમ કરના.]

બંજારા.

ગુલકાંમ—તલપે હએ યહાં તેરા સાજન,
કહાં છોડ ગઇ બનબરન.
અયે શીરી દહનં ચક્ષમ અકસું,
ફરહાદસા હું મએં મકસું, છ
મોહે બતા તેરા બાલા જોબન—કહાં.
ખીન તેરે ચયેન ના આવે,
તેરી યાદ ન છસે જાવે, છ
જપુ નામકી નીત તેરે સુખરન—કહાં.
અયે રશકે મસીહો મેહરબાં,
ખીમાર તેરાહુ નીમજાં, છ
નાહી ધંભાજ દુજ ખીન દરશન—કહાં.
તદખીર કહું મે હજારાં,
તકદીર હંસે હો નાજાં, છ
કયા બાગમે મેરે લીખા બચન—કહાં.
અયે બજમી રશીકાં આવો,
ગમે ધક્કસે મુજકો છુડાવો, છ
કહું દરીફ મએં કબ તલક કયન—કહાં.
[ગુલકાંમકા હાલે ધક્ક બ્યાન કરના.]

બેહાગ પરજ—મરસીયા.

ગમ જદા માહ આયા અછનો—તર્જ.

ગુલફાંમ—હશ્ક એક નાગ હાની બલા હાએ હાએ,
 હશ્ક આફત જદા બર ગલા હાએ હાએ,
 રાહે હશ્ક મેં નો કોઈ ચલા હાએ હાએ,
 આખિરથ ખાકમં એ મીલા હાએ હાએ.
 હશ્ક દારૂલ ફના હરત અછજાં,
 ગુફત મેં અજ બ નાલ વ ગીરીયાં.
 હાએ ફુરકત વાએ જહમત,
 હાએ દેખો હાલત પરેશાં.
 હાએ ફુરકત હાએ ફુરકત વાએ—હશ્ક.
 હશ્કને બે તરહ લા ફંસાયા હાએ,
 નો ન દેખાયા હસને દીખાયા હાએ,
 સોનો ફુરકતસે તન મન જલાયા હાએ,
 આખિર ચાહે અલમ મં બુકાયા હાએ.
 ગર ફુતદ હશ્ક બા હોસ ચારી,
 હાએય ન ચાફત બજુજ આહો બારી.
 હાએરે બખત વાએ ફુરકત,
 કહે હરીફ હો નાલાં.
 હાએ ફુરકત વાએ ફુરકત વાએ—હશ્ક.

[સેજના લાલદેવકા ગુલફાંમકો ખીચતે
 હુવે ફુવેમે.]

आम दुसरा—परदा चौथा.

जंगल.

[आभद गाना नोगनकी.]

कल्यान—गजल.

छिन्न सग मुक्तमि—तर्क.

नोगन आती ह्ये परी जनके परसतांनके पीय,
 सुगन्ने हाथेमिं मुंदरे ह्ये पडे कानके पीय—नोगन.
 सरपे येउं वाली रणे मुहुपे रगाध ह्ये लभुत,
 सयेलीयां डाली ह्ये गरदनमे गीरेगान के पीय—नोगन
 गान गतवाली ह्ये आंमि ह्ये मये ईशकसे लाज,
 भरत शाहजान ह्ये गुनकांमके ह्ये दयानके पीय—नोगन
 [गाना सफजपरीका गयेरवी लीयासमिं.]

लयेरवी—हुमरी.

नोगन—मये तो शाहजानदेकु हुंडन मलीयां,
 आंग लभुत नोगन जन मलीयां,
 छान शीरी सग मलीयां—मये तो.
 लट छटकाके बिस जनकाके,
 देस गदेस नीकलीयां—मये तो.
 तन कुमजा गयो मुज मुरझा गयो,
 जयेसी गुलागकी कलीयां—मये तो.

[गाना काले देवका ज्योर सुनना जगैर
 गाना नोगनका जनता वहांसे.]

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

દરબાર.

[આના કાસે દેવકા રૂપર હિન્દરકે ઐર તઅરીફ કરના જોગનકી.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—ખુદા રાબ્બુકો રખે શાદમાં,
જોહો જનન ખખશીતો ખોલુ જખાં.
પરસતાનમેં જોગન એક આઇ હએ,
ખલાયેક સખ ઉસકી તમાંચાઈ હએ.
વો હએ નાચતી ગાતી ઈસ આનસે,
કે જીન સદેકે હોતે હએ સોજનસે.
ગલી હએ ભગુત ઐર અફશાં ચુની,
ન દેખી હએ જોગન ન અએસી સુની.
[હુકમ દેના હિન્દરકા મુશતાક હોઠર.]

મજદૂર—તર્જ.

હિન્દર—ન કર દર અએ દેવ ખેહરે ખુદા,
અખાડેમં મેરે ઉસે જલ્દ લા.
મએ દેખુ વો જોગન હએ કીસ શાતકી,
પરી હએ વયા કીસ્મ ઈતસાતકી.
કીસી દેવ જીતકી સતાઈ ન હો,
મેરે પાસ ફરયાદ લાઈ ન હો.
ન લાએ વો કુછ ઐર દીલમે ખ્યાલ,
દીખાએ મુઝે આકે અપના જમાલ.
[જાના કાસે દેવકા તસલીમ કરકે.]

બાબ દુસરા—પરદા છઠ્ઠા.

જંગલ.

[આના સજ્જપરીકા શીગડે ગુલકામને
બટકતે હવે.]

કાલીંગડા—ગજલ.

અગરહમ બાગનાં—તર્જ.

જોગન—કહાં પાવું તુઝે દીલબર કીધર જાવું કહાં દુકું,
તેરે ખીન હાલ હમ્મે અબતર કીધર જાવું કહાં દુકું—
કહાં.

તેરી કુરકત સતાતી હમ્મે ન થગડો નીન્દ આતી હમ્મે,
ન દીનકો અમ્મેન હમ્મે દમબર કીધર જાવું કહાં દુકું—
કહાં.

પરેશાં હાલ શીરતીહું બયાંબાંમિ બટકતીહું,
અડા હમ્મે અબ જીતુ સરપર કીધર જાવું કહાં દુકું—
કહાં.

થમઅર તુ મમ્મે પરવાના બતા સુરત તેરી જાતા,
તસુદક તાકે હું તુજપર કીધર જાવું કહાં દુકું—કહાં.
હરીફ અબ કયા કરું તદખીર નહી કામ આતી હમ્મે
તકદીર,

કહાં અબ જાકે ફેાડુ સર કીધર જાવું કહાં દુકું—કહાં.
[આના કાસે દેવકા ઔર પએગામિ ઇન્દર સુનાતા.]

આસાવરી—મસનવી,

કાલાદેબ—અરી જોગન અબ દીલમે હો અપને શાદ,
કીયા હમ્મે તુઝે રાજા ઇન્દરને યાદ.

ક્રીસીસે તેરા સુન લીયા હ્યે નો હાલ,
મુલાકાતકા શોક ઉસે હ્યે કમાલ.
મેરા દેર કરના ઉસે શોક હ્યે,
તેરે નામ ગાનેકા મુશ્તકાક હ્યે.
મુરાદ અગ તોરે દીલકી ખરઆયેગી,
નો માંગેગી વો ચીજ મીલ જાએગી.
ન શીર ઉત્ર ભર તુ કરેગી સવાલ,
વો એકદમ મેં કર દેગા તુજકો નેહાલ.

[જવાબ દેના જોગનકા કાસે દેવકો ત-
અનો લગાવટસે.]

મજકૂર—તર્જ.

જોગન—એ જાતેં ન લાના જાંપર કભી,
ફકીરોંસે અછી નહી દીલ લગી.
ખડા વો મેરા દેને વાલા હુવા,
ખુશામદસે મુહ તેરા કાલા હુવા.
ફકીરોં કો દોલતકી પરવા નહી,
પહાં હરકે અફજલસે કયા નહી.
નો ગાનેકા રાજ તલખગાર હ્યે,
તો યાં ક્રીસ કો ચલનેમિ ધનકાર હ્યે.

[જનના જોગનકા કાસે દેવકે સાથ.]

બાબુ દુસરા—પરદા સાતવાં.

દરબાર.

[આના કાલે દેવકા જોગનકો લીએ હુવે.]

પંચમ—મસનવી.

કાલાદેવ—મહારાજ કીલે ઈંદર અબ નીધાહ,
એ જોગન હએ હાજર બહાલે તબાહ.
મીલા કીસ ખરાબીસે ઈસકા નીશાં,
હુવા મએ પરસતાંમે હરસુ રવાં.
બહોત જલ્દ ખીજમતમે આપાહુ મએ,
અખાડેમે જોગનકો લાયા હુ મએ.

[પુછના ઈન્દરકા જોગનસે.]

મજદુર—તર્જ.

ઈન્દર—આરી જોગન અએ દર્દકી મુખ તેલા,
ફકીરોંકા કયું ભિસ તુને લીયા.
શીદા કીસપે હએ કીસપે ચયેદા હએ તુ,
કોઈ આદમી હે પરી યા હએ તુ.
કહાંસે યહાં તેરા આના હુવા,
કે મુશતાક સારા જમાના હુવા.
કીસે પુંડતી શીરતી હએ કુળકુ,
ઉડાતી હએ જંગલકી કયું આક તુ.

[જવાબ દેના જોગનકા ઈન્દરકો બગમ.]

મજદુર—તર્જ.

જોગન—માહારાજ પુછો ન જોગનકા હાલ,
ફકીરોંકા લીલ દર્દસે હએ નીલાલ.

મેરા મુજસે મઅશુક હએ છુટ ગયા,
મેરા રાજ ઈસ દેસમેં છુટ ગયા.
યહાં હુંડને ઉસકો આઈ હું મએં,
ખી રોગન હુ ગમકી સતાઈ હું મએં.
સુનાતી હુ ગાના નો હએ મુજકો યાદ,
અજળ કયા નો મીત્ર જએ દીલકી મુરાદ.
અગર રાગસે ગએર હો દીલકા હાલ,
ન જોગનકા રદ કીજીએંગા સવાલ.

[ગાના જોગનકા હરણ હાલ અપને.]

ખંજરા,

જોગન—જળ મુર્ગે સહર લલકારા,
જેપ લાદ ગયા ખંજરા;
દેખો ખાલી ઉમર બિલાપન,
કર તનહા ગયે મુઝે સાજન, જી
જલ જાવો એ જોગન સારા—જેપ.
કયા પીયાને દીલમેં ઠાની,
નો મુજસે કીઈ ખેઈગાતી, જી
કીસ સૌતન ને મારા નજરા—જેપ.
કહો કોત દીસા અળ જાવું,
કીસ તરફ પીયાકો પાવું, જી
કહાં કહાં કરેં જન પુકારા—જેપ.
ધુંડી ઉત્તર દખ્ખન ખાલમ,
ધુમી સારા પુરણ પછછમ, જી
કહી મીલા ન પ્રીતમ પ્યારા—જેપ.
અએ સળા પીયુસે કહેતા,

હએ કઠન તેરેખીન જીના, જી
 બે મયા ઇશ્કને મારા—એપ.
 કયા બયાં હો રંજો ગમકા,
 ના રહા બરોસા દમકા, જી
 દોષ ધડી હો કુચ્છ હમારા—એપ.
 બસ જ્યાદા સતા મત પ્યારે,
 આ લપટ ગસેસે હમારે, જી
 હએ હરીફ ગમકા મારા—એપ.

[ઇરશાદ કરતા ઇન્દરકા જોગનસે દીગર
 ગાનેકે લીએ.]

ઝીંઝેટી—હુમરી.

પરદેસન જીગની—તર્જ.

ઇન્દર—કર શાદ હમે અબ જોગનતી.
 એ હુકમ હએ સુન તુ હમારા,
 મુશતાક હએ મજમા સારા,
 કુછ સુના રાગ રંગ પ્યારા,
 તા હોવે એ જલસા ગૈશનતી—કર શાદ.
 હો ગજલ રેખતા મુખમસ,
 મુસમીનો સોજો મુસદ્દસ,
 કતઅ કુદ રખાઈ મુશબસ,
 સબ રાગ રાગતી દુરહનતી—કર શાદ.
 કલ્યાન ધુરપત પ્યારી,
 ખમાંચ હુમરી ન્યારી,
 ખેદાગ ભએરવી સારી,
 દરસાદે હરકી સુમરનતી—કર શાદ.

દખ હુરત તેરા ચકતાઈ,
તળીયતબી મેરી સેહરાઈ,
હયે હરીફકી તુઝકો દોહાઈ,
કર રખજ મેરા એ ગુલશનની—કર શાદ.
[રક્સ કરના જોગનકા.]

મજકૂર—તર્જ.

જોગન—મેરી દુલડી કીરને ચુરાઈની,
કૂનદનકી બનીથી દુલડી,
હીરોંએ મુનીથી દુલડી,
એ અંદ્ર મુનીથી દુલડીની,
થે માતી ઉસમે જડાઈની—મેરી.
મેરે ગલેકી જાહનમાલા,
સે ગર્ષકોઈ દલાલા,
ખુદા કરે મુંદ ઉસકા કાલા,
કહે કીસને ઉસકો છુપાઈની—મેરી.
લાવો લાવો દુલડી મેરી,
નતો મુનોગે તેરી મેરી,
હું હરીફકી મએં ચેરી,
હો જાએગી નાહક ચુરાઈની—મેરી.

[ખુશ હોના ધ્વંદ્વકા દેના ગીલોરી પા-
નકી જવાબ દેના જોગનકા મહકુજ હોકર.]

નસર.

જોગન—પાન લેકે કયા કઈ કીસી સખજ રંગંકા ધ્યાન હએ,
હડડીયા મુના હએ બદન ધાન પાન હએ.

ધંક લહુ પીપી કે રંમ લાયા હએ,
 શીરાકને કતલકા ખીડા ઉઠાયા હએ.
 ગીલારી લીએ મુઝે કયા તકતા હએ,
 કૂકીરોંકા મુહ કોન કીલ સકતા હએ.

[ગાના જોગનકા શીરાકે ચારમેં.]

ભએરવી—કુમરી.

જોગન—કહાં ગયો શાહજાદા જાની પયારા,

દીલ તડ પેરે હમારા—કહાં.

વાકા પતા કહીં લાગત નાહી,

હુંડ શીરી જાન સારા—કહાં.

ખીન જાની કે ધન નયેનનમેં,

રએન દીન અંધીઆરા—કહાં.

[દુઆરા ખુશ હોના ધંદરકા ઓર હાર
 દેના ઓર જવાબ દેના જોગનકા.]

નસર.

જોગન—હાર જાનહાર નલુગી દીલકો ખાર હએ,

અપના યુલ ઓજર ગણેકા હાર હોતો જહાર હએ.

રાજકે દોરમેં પલેસે આઈ હુ,

જો માયુશો પાંજી.

[કોલ દેના ધંદરકા જોગનકો શાદ હોકર
 ઓર જાહેર હોના છુપે હુવે લીયાસસે
 જોગનકા.]

ભએરવી—ગજલ.

સખજપરી—હોતા હએ કોઈ આનમે અખ કામ હમારા,

ધનઆમમેં દીજે હગે યુલકાંમ હમારા—હોતા

અળ આહસે યુગુકો નીકલવાવો હમારે,
 ધટતા હએ અંધિરેનં દીલારાગ હમારા—હોતા.
 આશકને તેરે માંગલીઆ રાજસે તુજકો,
 દેઆએ કોઈ ઉસકો એ પએગામ હમારા—હોતા.
 આ જાએ અગર યાગતો છાતીસે લગાલુ,
 સંનિમેં તપાં હએ દીલે ના કાગ હમારા—હોતા.
 ગંગવાઇએ શાહજાદો આળ દેર ન કીતે,
 નામ આપકા હો અલકમેં ઐર કાગ હમારા—હોતા.
 [કરમાના ધ્વજકા લાલ દેવસે યુલકાંગ-
 કી રેહાઈ કે લીએ.]

આસાવરી—મસનવી.

ધ્વજ—અરે લાલદેવ મસ તરુ જલ્દ આ,
 બડા મુજકો જોગનને ઘોડા દીયા.
 બનાવટ કીથી સારી જાદુગીરી,
 નહી આદર્શી હએ એ સખખપરી.
 મસે જરકી જવાહેશ ન યાં લાઈથી,
 છુડાને ગીરકનારકો આઈથી.
 કબી મસકો મીલતા નવો યુલ ઐબર,
 મગર કોલ હારાહુ મએં તીનવાર.
 નીકાલ અળ કુપેસે તુ યુલકાંગકો,
 હવાલે કર મસ નેક અંજામકો.

[જાના લાલ દેવકા સર પીટતે હુને ઐર
 લાના યુલકાંગકો ઐર બગલગીર હોના
 આશકો મઅશુકકા.]

ભઐરવી—ગજલ.

સખખપરી—કહગ્યા હીટ્ટ કયાગતથી જુદાઈ તેરી,
 મરે ખાલિશને મુજે શકલ દીખાઈ તેરી.

નીચે લખેલા હમારા પ્રસીધ્ધ કરેલાં પુસ્તકો

હમારી દુકાનેથી જથાખંધ તથા છુટક

કીફાયત ભાવે વેચાતી મલસે.

૩. આ. પૈ.

શાયલ સ્કુલ પ્રાર્થમરના મિનીંગ... ૦—૪—૦

શાયલ ટીડર નંબર પેહેલાના મિનીંગ (ખીજી
આવૃત્તિ)..... ૦—૬—૦

શાયલ ટીડર નંબર ખીજના મિનીંગ..... ૦—૮—૦

શાયલ ટીડર નંબર ત્રીજના મિનીંગ..... ૦—૧૦—૦

હાવર્ડ ફૂત પ્રાર્થમરના મિનીંગ, તરજુમાં તથા
વાક્યોના ઉચ્ચાર મહિત (ખીજી આવૃત્તિ) ૦—૪—૦

હાવર્ડ ફૂત પ્રાર્થમરના મિનીંગ કુદતતરજુમાં સાથે. ૦—૨—૦

હાવર્ડ ફૂત અંગ્રેજી ખીજી ચોપડીના મિનીંગ
તરજુમાં સાથે..... ૦—૬—૦

ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ કે જેની અંદર
૬૦૦ કરતાં પણ વધારે ગાયનછે... ૦—૧૨—૦

ગબ્લ અંદન અને સતિ મલયાગરીનો નાટક... ૦—૬—૦

તગાશાએ આંદળી..... ૦—૪—૦

તોહફે દીલશેશા ઉર્ફ નઈ દીંદર સભા..... ૦—૪—૦

નકશે સુલેમાનીનો ઉરફુ ખેલ..... ૦—૩—૦

ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો... ૦—૩—૦

રસીકાનો અતિ રમુજી કારસ..... ૦—૧—૬

જથાખંધ ખરીદ કરનારા બુકસેલરેએ નીચે લખેલે

ઠેકાણેથી મંગાવી લેવી. છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટ

ની ટીકીટનો અરધો આનો વધારે મોકલવો.

મેહેતા જમનાદાસ લગવાનદાસની કંપની

ઠેકાણું બુલેધર આગલ ક્રીનારીવાલા ખીહારીલાલ

દુરગાદાસની દુકાનમાં.

